

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра **Кістанова Антона Володимировича**
на тему: **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО
ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ**

Науковий керівник: **доцент, к. геогр. н. Євгенія ТЕЛЕБЕНЄВА**

Актуальність дослідження. Спортивний туризм на сьогоднішній день відрізняється значною популярністю та високою динамічністю. Через свою доступність для широких верств населення та високу соціальну значущість, природоорієнтованість, масовість, активність, самодіяльність, спрямованість на спортивне вдосконалення й оздоровлення населення спортивний туризм набуває ознак національного виду туризму і спорту в багатьох країнах світу. Всесвітня туристська організація (UNWTO) зазначає, що питома вага спортивного туризму на туристичному ринку світу перевищує 10 %, а його динаміка протягом останніх десятиліть (5-7 % щороку) є більшою, ніж середньосвітові темпи росту всього туризму. За прогнозами, в 2023-2030 рр. темпи росту спортивного туризму значно збільшаться і сягатимуть 17,5 %. Серед інших видів туризму спортивний туризм характеризується найбільшою соціальною доступністю, оскільки для занять ним не потрібні значні матеріальні витрати. У зв'язку з цим можна припустити, що цей вид туризму здатний стабільно розвиватися навіть під час погіршення соціально-економічного стану в країні, що є дуже актуальним для України, яка в умовах повномасштабного вторгнення Росії перебуває у глибокій соціально-економічній кризі. Все зазначене обумовлює значну актуальність обраної теми магістерського дослідження.

Мета і завдання дослідження. *Мета дослідження* – визначити історичні, структурно-динамічні та регіональні особливості розвитку спортивного туризму в Україні.

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні *завдання*:

- висвітлити теоретичні основи суспільно-географічного дослідження спортивного туризму, зокрема розглянути спортивний туризм з погляду різних підходів, визначити його особливості; провести класифікацію за різними критеріями; визначити головні фактори розвитку цього виду туризму;
- дослідити історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні;
- охарактеризувати головні фактори розвитку спортивного туризму в країні, в тому числі забезпеченість різних видів спортивного туризму і різних регіонів України туристсько-спортивними ресурсами;
- визначити динамічні та регіональні особливості розвитку спортивного туризму в Україні;
- провести характеристику окремих видів спортивного туризму в країні;
- виявити проблеми розвитку спортивного туризму в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення, розглянути його перспективи.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження* є спортивний туризм, а *предметом дослідження* – історичні, структурно-динамічні та регіональні особливості розвитку спортивного туризму в Україні.

Інформаційна база дослідження. Під час написання магістерського дослідження було використано численні електронні ресурси мережі Internet, присвячені спортивному туризму світу й України – наукові статті, підручники, монографії, енциклопедії, навчальні та навчально-методичні посібники, дисертації тощо. Статистичні дані взято з офіційних даних Державної служби

статистики України та Федерації спортивного туризму України, а також Всесвітньої туристської організації.

Методика і методи дослідження. Суспільно-географічне дослідження спортивного туризму в Україні проведено в декілька етапів:

I етап – організаційно-підготовчий (пошук та аналіз наукової і навчально-методичної літератури з теми дослідження, формування статистичної бази дослідження, обґрунтування методики та методів дослідження, визначення актуальності, мети, завдань, предметно-об'єктної області дослідження, змісту роботи, написання вступу);

II етап – теоретично-дослідний (написання теоретичного розділу, зокрема аналіз поняттєво-термінологічного апарату, класифікація спортивного туризму, визначення головних факторів його розвитку тощо);

III етап – аналітичний (визначення історичних, структурних, динамічних, регіональних особливостей спортивного туризму в Україні);

IV етап – синтетичний (аналіз туристсько-спортивного районування України та її місця в туристсько-спортивному районуванні світу, визначення проблем розвитку спортивного туризму в країні та шляхів їх вирішення, подальших його перспектив);

V етап – підсумковий (формулювання висновків дослідження, оформлення роботи згідно вимог до написання кваліфікаційних робіт магістра).

Магістерське дослідження виконано з використанням системи загальнонаукових і конкретнонаукових методів, зокрема методів аналізу і синтезу, узагальнення, класифікації і типології, історичного, порівняльного, графічного і картографічного, математико-статистичних методів тощо.

Обсяг та структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра викладена на 70 сторінках основного тексту. Включає три розділи – *перший теоретичний розділ*, в якому висвітлені теоретичні аспекти суспільно-географічного дослідження спортивного туризму, зокрема розглянуто спортивний туризм з погляду туристичного, спортивного та туристсько-спортивного підходів, визначені його особливості, співвідношення спортивного туризму та дотичних до нього видів туризму; проведена класифікація спортивного туризму за різними критеріями; визначені головні фактори розвитку цього виду туризму. В *другому розділі* проведена характеристика історичних передумов і факторів розвитку спортивного туризму в Україні, зокрема визначена забезпеченість різних видів спортивного туризму і різних регіонів України туристсько-спортивними ресурсами. В *третьому розділі* проаналізовано туристсько-спортивне районування України та її місце в туристсько-спортивному районуванні світу; визначені динамічні та регіональні особливості розвитку спортивного туризму в країні; охарактеризовані окремі види спортивного туризму; виявлені проблеми та перспективи його розвитку. Список використаних джерел включає 68 позицій. Додатки займають 17 сторінок. Робота містить 36 рисунків, в тому числі 7 картосхем, 12 таблиць.

Ключові слова: спортивний туризм, туристсько-спортивні ресурси, класифікація спортивного туризму та фактори впливу, туристсько-спортивне районування України та світу.